

از مجموعه کتاب‌های فرهنگ و هنر چین

هنرهای زیبای چین

گروه نویسندگان:

دنگ فوشینگ، هوانگ لن

ترجمه نسرین دستان

۱۳۹۷

سرشناسه: دنگ، فوشینگ، ۱۹۴۵-م. Deng, Fuxing

عنوان و نام پدیدآور: هنرهای زیبای چین / گروه نویسندگان دنگ فوشینگ، هوانگ لن؛ مترجم نسرين دستان؛ ویراستار پریسا فیروزکوهی.
مشخصات نشر: تهران: فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن»؛ فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران، پژوهشکده هنر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۲۲ ص.؛ مصور.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۲-۲۶۴-۰

یادداشت: کتاب حاضر بر اساس عنوان انگلیسی "Chinese Fine Arts" ترجمه Fu Zhibin به فارسی ترجمه شده است.
یادداشت: نمایه.

موضوع: هنر -- چین: Art -- China

شناسه افزوده: هوانگ، لان Huang, Lan

شناسه افزوده: دستان، نسرين، ۱۳۴۶- مترجم

شناسه افزوده: فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران. مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن»

شناسه افزوده: فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران. پژوهشکده هنر

ردی کنکره: ۹۱۳۹۷/۰۹۰/۵۷۳۴۰

ردی دیور: ۷۰۹/۵۱

دره ک: تاسی ملی: ۵۳۹۱۸۶۰

پوهشکده هنر

پژوهشکده هنرهای زیبای چین
با همکاری مؤسسه تألیف، ترجمه و نشر آثار هنری «متن»

هنرهای زیبای چین

نویسندگان: دنگ فوشینگ، هوانگ لن

ترجمه: نسرين دستان

ویراستار: پریسا فیروزکوهی

صفحه آرا و ناظر فنی چاپ: شمساله

طراح جلد: آرمان خرمک

چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ: چاپخانه دیجیتال فرهنگستان هنر

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۲-۲۶۴-۰

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشران محفوظ است.

نشانی: خیابان ولیعصر (عج)، بالاتر از تقاطع امام خمینی (ره)، نبش کوچه شهید حسن سخنور،

پلاک ۲۹؛ تلفن: ۰۲-۶۶۹۵۶۱۹۰ نمابر: ۰۶۶۴۸۰۹۴۵ کدپستی: ۱۱۳۷۶۳

ایمیل: pub@aria.ac.ir

سایت پژوهشکده هنر: http://aria.ac.ir

نشانی فروشگاه مرکزی: خیابان ولی عصر، نرسیده به چهارراه طالقانی، شماره ۱۵۵۰، ساختمان

مرکزی فرهنگستان هنر. تلفن: ۰۶۶۴۹۰۹۹۰

نشانی تلگرام: @artboks

نشانی فروشگاه اینترنتی: www.matnpublishers.ir

فهرست مطالب

۹	سخن‌اشنان
۱۱	مقدمه مترجم
۱۳	مقدمه
۱۷	خوشنویسی، روح هنرهای زیبای چین
۱۹	پیدایش کاراکترهای چینی
۲۲	جیا گوون و جین ون
۲۶	آغاز کتیبه‌نگاری سنگی
۲۹	هان لی تحولی مهم در خوشنویسی چینی
۳۲	وانگ شی جی، خوشنویس بزرگ
۳۶	زمینه‌سازی برای پیدایش سبک کائی
۴۰	کوانگ تسائو، اکسپرسیونیسم در خوشنویسی
۴۳	ترکیب سبک‌های شمالی و جنوبی
۴۷	سبک خوشنویسی طبیعی لین سان جی

۵۱	نقاشی
۵۱	طرح‌های پیشاتاریخی
۵۵	سنگ‌نگاره‌های اسرارآمیز
۵۸	نقاشی روی ابریشم
۶۲	گوکائی جی و آغاز نقاشی طوماری
۶۵	نقاشی‌های دیواری دونهوانگ دربرگیرنده تاریخ ده سلسله
۶۸	و. نوزه، فرقه نقاشی چینی
۷۱	نقاشی ماه بانوار دربار
۷۵	جشن چین، بیگ در ترانه رودخانه
۷۸	آکادمی نقاشی سلطنتی و نقاش امپراتور
۸۲	چهار نقاش بزرگ دودمان بهان
۸۶	نقاشی دیواری کاخ یونگل
۹۱	مکتب نقاشی ووین
۹۶	چهار نقاش راهب
۱۰۰	هشت نقاش عجیب یانگجو
۱۰۴	نقاشان مکتب دریا
۱۰۹	گراورهای چوبی بومی مخصوص سال نو
۱۱۲	شو بیهونگ، طلایه‌دار نقاشی رئالیستی معاصر
۱۱۶	چی بایشی، هنرمندی مردمی
۱۱۹	لین فنگ می‌ان، نقاشی که تکنیک‌های نقاشی چینی و غربی را با هم آمیخت

نقاشان مدرن کوه و رود در چین	۱۳۲
نقاشی فیگور مدرن چین	۱۳۵
جشن پایه‌گذاری کشور چین و نقاشی رنگ و روغن رئالیستی چینی	۱۳۹
پیشرفتی عظیم در نقاشی رنگ و روغن چینی	۱۳۲
سبک جدید چاپ چوبی	۱۳۷
سبک مدرن نقاشی بومی چینی	۱۴۰
مجسمه‌ساز	۱۴۵
عقاب سه‌پایه رزده سنگ شکل	۱۴۵
لشکر سفالین، هشتمیر، وردا: عجایب جهان	۱۴۸
«پای اسبی روی سربازی شیونگ» و «پای اسبی روی یک پرستو»	۱۵۱
سنگ‌نگاره، ترکیبی از نقاشی و مجسمه ری چینی	۱۵۵
مجسمه‌های چهار غار دست‌کند	۱۵۷
بودای بزرگ لوشان	۱۶۱
مجسمه‌های مقبره‌ای	۱۶۵
مجسمه‌های بانوان خدمتکار در معبد جین	۱۶۸
شیرهای دروازه	۱۷۰
تصاویر تاریخی روی ابنیه	۱۷۳
محل جمع‌آوری اجاره‌ها	۱۷۷
عصری جدید در رشد مجسمه‌سازی چینی	۱۸۰

۱۸۳	هنر و صنایع دستی
۱۸۳	اشیای مفرغی و طرح‌های حیوانی
۱۸۶	اشیای لاک‌ی مشکی و قرمز و نقوش آنها
۱۹۰	سفال لعابی سه‌رنگ دودمان تانگ
۱۹۲	ظروف چینی سفید و آبی جینگ‌دِچِن
۱۹۶	سبک مبلمان دودمان مینگ
۱۹۸	سبک رن‌قلاب‌دوزی چینی
۲۰۲	هنرهای دستی: زیشم سبز
۲۰۵	مجسمه‌های سفالی: رچک جانگ و هویشان
۲۰۹	تزیینات کاغذی
۲۱۳	نمایه

سخن ناشران

هنر به عنوان یکی از مؤلفه‌های اساسی ظهور و بروز فرهنگ‌ها و تمدن‌ها جایگاه ویژه‌ای در تعاملات زیستی و فرهنگی انسان‌ها داشته و نقشی محوری را در پیشرفت و تعالی یا انحطاط و انحراف جوامع ایفا می‌کند. هنر هر جامعه‌ای در تشریف و فرهنگی، دینی و اعتقادی و مطابق با شرایط تاریخی، اجتماعی و جغرافیایی آن جامعه شکل می‌گیرد و مطالعه، تحقیق، و نظریه‌پردازی در حوزه فرهنگ و هنر، قلمرو بسیار گسترده، متنوع و پرجاذبه‌ای را پیش روی پژوهشگران و علاقه‌مندان هنر می‌گشاید. با این حال، چنین فعالیت‌هایی مستلزم بسترهای مناسبی است که جامعه و نهادهای اجتماعی برای محققان و اندیشمندان فراهم می‌سازند، زیرا مطالعات و پژوهش‌های پر دامنه، روشمند، منسجم و مستمر، و آگاهی از نتایج تحقیقات دیگران، بدون تحقق این بسترها و زمینه‌ها حاصل نمی‌شود.

بی‌شک نتایج و دستاوردهای نظری و عملی چنین مساعلات و پژوهش‌هایی، راه‌های جدید و روشنی را در رشد معرفتی و فرهنگی افراد بشر و بسط تعاملات اجتماعی و فرهنگی فرارو می‌نهد و بینش‌ها، نگرش‌ها و چشم‌اندازهای نویی را پیش روی هنرجویان و هنرپژوهان می‌گذارد. از این رو، توجه به مطالعه، پژوهش، نقد و نظریه‌پردازی در حوزه هنر بر اساس

نیازهای بومی از نیازهای اساسی حیات فرهنگی ایران اسلامی به شمار می‌آید که نبود آن منجر به فهم نادرست، تکرار یا پیروی از نظریه‌های غیر بومی در پژوهش‌ها و مطالعات هنر ایرانی اسلامی و غفلت از نیازها، تعلقات و پیشینه تاریخی خویش می‌شود.

پیوند عمیق میان عمل و نظر، یا به تعبیری حکمت عملی و حکمت نظری، در سنت فرهنگی این مرز و بوم ریشه‌دار و نهادینه بوده است. اما در دهه‌های اخیر، یکی از آسیب‌های جدی فعالیت‌های هنری شکاف میان نظر و عمل بوده است. لذا، مطالعات نظری و فعالیت‌های پژوهشی باید به عنوان زمینه‌ای هم در سیاست‌گذاری فرهنگی و هنری مورد توجه قرار گیرد.

بر این اساس، تلاش به منظور گسترش زمینه‌های مطالعات و پژوهش‌های بنیادین، تسهیل کاربردی در حوزه هنر، نقد و بررسی و آسیب‌شناسی پژوهش‌های هنر، اساس معیارهای متعارف جوامع علمی و پژوهشی، و ایجاد بسترهای ارائه نظر، های کارآمد هنری، متناسب با نیازها و ارزش‌های دینی، ملی و بومی، جامعه ایران، با همکاری و همفکری استادان و پژوهشگران فرهیخته و پرتلاش حوزه فرهنگ و هنر، همواره بر آن بوده‌اند که به نشر آثار و منابع تخصصی در حوزه هنر بپردازند. کتاب هنرهای زیبای چین تلاشی است در جهت نشر آگاهی و دانش و بسط مطالعه و پژوهش. امید است این کتاب، برای صاحبان هنر و دانایی و فرزاندان و علاقه‌مندان به فرهنگ و هنر این مرز و بوم، به‌ویژه هنرجویان و هنرپژوهان، مفید و راه‌گشا باشد.

مقدمه مترجم

نام چین، هند، سه فرهنگ را دیان گوناگون آمیخته شده است. هنرمندان چینی با سرشت شعرانه و منش عارفانه، افکار و احساسات خود را در قالب انواع هنرها به طرز ماهرانه‌ای به یادگار آورده‌اند و آثار درخشانی را در طول تاریخ آفریده‌اند. امروزه در همه موزه‌های بزرگ دنیا قابل مشاهده‌اند. در تفکر چینیان مادر و منش الهام همه هنرها برای هنرمندان چینی طبیعت بوده و هست. موسیقی، صنایع دستی، ادبیات، شعر، خوشنویسی و نقاشی‌های باقی‌مانده از ادوار گذشته نشان می‌دهد، هنرمند چینی برای ثبت وقایع روزمره و عقاید باطنی و احساسات روزنه خود طبیعت را الگوی اولیه قرار می‌داده، مکاتب فکری و آیینی مسند، آئین و بودیسم نیز از طبیعت سرچشمه می‌گیرند. در کل تمدن چین سرشار از استعاره‌ها، اسطوره‌ها و آیین‌های طبیعت‌گرایانه‌ای است که در نمایش آن به شکل هنر نشانی از اعتقادات و باورها، رسومات و آیین‌های کهن نیز دیده می‌شود. تا آنجا که فرزانه حکیم «جوآنگز» در توصیف انسان راستین او را با طبیعت همساز می‌خواند:

«ایدون، راستین انسان، راست، بی‌غش و استوار است. فروتن، نه خاکسار، آزاده، نه خودمدار، گشاده‌دست، خرسند و خواستگار طبیعت. از روشنای جان روشن، یگانه است، با طبیعت همساز. گیتی گیتیانه بیند. انسان هموست، بردبار قانون، آیین‌گذار، طبیعت بار.»

احترام و عشق به طبیعت در کنار روح فلسفی و عرفانی کمک شایانی برای پدید آوردن انواع هنرها در چین از گذشته تا به اکنون نموده است. از طرفی پیوستگی و تعاملات میان دو فرهنگ ایران و چین همواره از زمان‌های دور تا امروز مورد حمایت دولت‌ها و ملت‌های دو تمدن بوده است.

این پیوستگی ارتباطات فرهنگی و تأثیرات هنری بسیاری را در طول تاریخ دو ملت رقم زده است. کتاب حاضر به چهار رکن اصلی هنرمی پردازد. فصل نخست با هنر خوشنویسی روح هنرهای زیبای چین آغاز می‌شود و به سرآغاز پیدایش کلاکترهای خط چینی تا معرفی سبک‌های مختلف خوشنویسی در طول تاریخ هنری چین به‌ارز مفصل می‌پردازد. نقاشی از دوران پیش از تاریخ و باستان، دیواره‌نگارهای دونهوانگ و نقاشی بر روی ابریشم تا معرفی سبک‌های مختلف با معرفی هنرمندان صاحب سبک و مکاتب نقاشی ادوار تاریخی چین تا دوران معاصر و ترکیب نقاشی چینی با نقاشی غربی فصل دوم کتاب است. فصل سوم به هنر مجسمه‌سازی شامل مجسمه‌سازی باستان، مجسمه‌سازی مقبره‌های امپراتوران و معابد بودایی تا هنر مجسمه‌سازی بعد از انقلاب و در عصر جدید به تفصیل می‌پردازد. فصل چهارم و پایانی کتاب اشاره‌ای گذرا به هنر صنایع دستی از جمله اشیاء مفرغی، اشیاء لاک، هنر سفالگری، مبلمان، هنر قلاب‌دوزی، برش کاغذ دارد. هدف از ترجمه این کتاب آید، گوشه‌ای از فرهنگ و هنر مردم چین و آشنا کردن علاقه‌مندان به مطالعه در هنر و تمدن شرق دور می‌باشد امید که کمکی هرچند کوچک به شناخت هنر چین برساند. کتاب کار مشترکی از چند نویسنده چینی است که از زبان چینی به انگلیسی ترجمه شده و از مجموعه کتاب‌های اداره فرهنگ و هنر چین می‌باشد. در ترجمه از زبان انگلیسی به فارسی سعی شده آوا نویسی اسامی خاص چینی به روش صحیح انجام شود تا برای خواننده ایرانی مشابهت اسامی قابل درک باشد. در انتها از تمام همکارانی که در تهیه این کتاب یاری رسان بوده‌اند کمال تشکر را دارم.

نسرین دستان

تابستان ۱۳۹۷